

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

М А Є С Т А Т С Л О В А

Роджер Желязни

ХРОНІКИ АМБЕРА

У десяти книгах

КНИГА 10

Принц Хаосу

Роман

 [®] ТЕРНОПІЛЬ
БОГДАН

Серію «Маєстат слова» засновано 2004 року

Roger Zelazny. The Chronicles of Amber. Prince of Chaos
Copyright © 1991 by Roger Zelazny

Друкується з дозволу спадкоємців автора
та їхніх літературних агентів,
Zeno Agency Limited (Великобританія)
за участі
Агентства Олександра Корженевського (Росія)

Переклад з англійської
Галини Михайловської

Десята книжка знаменитого циклу «Хроніки Амбера»
американського письменника Р. Желязни розпочинається
з коронації Люка та Дари, на якій присутній і Мерлін.

Тим часом помер Свейвілл — король Хаосу. У Дворах на сина
Корвіна і Дари чекає неочікувана новина — після низки вбивств
та дуелей він став третім претендентом на престол. Ба більше,
Логрус обрав на цю роль саме його. Чи погодиться Мерлін стати
правителем? А може, він повернеться в Амбер? Чи обере життя
у Тіні Земля? Хто переможе в одвічному протистоянні Порядку
й Хаосу? Чи вдасться Мерліну знайти свого батька?

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавця.*

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а,
м. Тернопіль, 46002, Україна. У випадку претензій звертатися:
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

Збут: (0352) 43-00-46, (050) 338-45-20
Книга поштою: (0352) 51-97-97, (067) 350-18-70, (066) 727-17-62
mail@bohdan-books.com
м. Київ: (044) 296-89-56; (095) 808-32-79, nk-bogdan@ukr.net

*Присвячується Джейн Ліндсколд¹.
Щира дяка за твою допомогу.
Ця книжка була твоєю
з самого початку.*

Розділ перший

Бачив одну коронацію — вважай, що бачив їх усі. Звучить цинічно, а може, це і є цинічний погляд на речі, надто, коли на трон сходять твій найкращий приятель, а разом із ним його королева, а твоя мимовільна коханка. Але, дійсно, на кожній коронації є довгий кортеж, звідусіль лунає тягомотна музика, усі присутні паряться в пишних та незручних шатах, куриться фіміам, лунають промови та надсаджуються дзвони. Це пафосні та втомні церемонії, і вимагають вони від учасників повної, хоч і удаваної уваги, так само як весілля, вручення дипломів та таємні ініціації.

¹ Джейн Ліндсколд — (англ. Jane Lindscold, нар. 1962) — американська письменниця, учениця та подруга Роджера Желязни. Працює в жанрах фентезі та наукової фантастики.

Отже, Люк і Корал стали суверенами Кашфи. Їх коронували у тій самій церкві, де ми лише кілька годин тому сходилися у двобої до загину, на жаль, не доконечного, з моїм скаженим братиком Юртом. Як єдиного представника Амбера, хоч і без офіційного статусу, мене поставили на почесне місце, в першому ряду публіки, і я повсякчас і зусібч ловив на собі цікаві погляди. Тому мені доводилось поводитися і висловлюватися лише дипломатично. Хоч Рендом і бажав, аби я був присутнім на церемонії неофіційно, я знав, що він був би вкрай невдоволений, якби до нього дійшли чутки про мою негідну поведінку.

Отож, коли церемонія була позаду, я не відчував ніг, шия мені затерпла, а мої святкові шати промокли від поту. Отакий він, шоу-бізнес. Втім, я мусив тут бути. Ми з Люком пліч-о-пліч пройшли крізь сито й решето, побували у бувальцях, і зараз, знемагаючи від духоти, я не міг не згадувати наші змагання, і з мечем в руках, і на біговій доріжці, наші блукання, і картинними галереями, і Тінями, як не міг і не думати про те, чи не змінить мого приятеля корона, що відтепер вінчає його голову. Аналогічна подія перетворила мого дядька Рендома з музики, безтурботного відчайдуха, що не надто переймався питаннями моралі,

на глибокодумного та відповідального монарха; хоча, звісно, про його колишній спосіб життя я знав лише з уст моїх рідних. Я хотів би вірити, що Люк не розм'якне аж настільки. До того ж Люк удачею аніскільки не скидався на Рендома і був молодший за нього на кілька сторіч. А все ж таки аж страшно, що робить з людиною час... чи, може, це радше залежить від природи та життєвих обставин? Я зрозумів, що через нещодавні події й сам уже геть не той, яким був раніше. Навіть від себе учорашнього я дуже різнюся, якщо поміркувати.

Наприкінці урочистої ходи Корал приму-дрилася передати мені цидулку, у якій ішлося, що вона має побачитися зі мною. Вказала час та місце, навіть накреслила щось на кшталт мапи. Зустріч мала відбутися в апартаментах у віддаленій частині палацу. Я прийшов і провів там решту ночі. Корал розповіла мені, що шлюб між нею і Люком уклали ще в дитинстві, заочно, і він став частиною дипломатичних домовленостей між Джасрою та правителями Бегми. Дипломатична частина домовленостей не спрацювала, а про все інше просто забули через непотрібність. Головні дійові особи теж про цей факт не згадували, аж доки нещодавні події не витягли цю подію із забуття. Люк і Корал не бачили одне од-

ного довгі роки. Але в офіційних паперах значилося, що принц жонатий. Шлюб цей можна було анулювати, а можна було коронувати дружину принца разом із ним. Якщо Кашфа могла отримати з цього якусь поживу.

А пожива була, манлива та спокуслива: Ерегнор. Бегмійська королева на троні Кашфи могла допомогти вирішити нарешті питання зі спірними землями. Принаймні так вважала Джасра, за словами Корал. І Люк пристав на такий аргумент. А надто в ситуації, коли Амбер не хотів давати Бегмі жодних гарантій, а угода про приєднання до Золотого Кола померла, не народившись.

Я тримав її в обіймах. Почувалася вона ще не дуже добре, навіть попри те, що після операції відновлювалася із дивовижною швидкістю. Її праве око прикривала чорна пов'язка, і вона миттєво реагувала на будь-яку мою спробу наблизити руку до цього місця. Їй навіть не подобалося, коли я затримував погляд на цій пов'язці. Чим керувався Дворкін, коли вирішив замінити її ушкоджене око Судним Каменем, мені було невтямки. Хіба що він чомусь вважав її здатною протистояти Лабіринту та Лоґрусу в їхніх спробах повернути собі Камінь. Я жодним чином не був експертом з таких питань. Нарешті на власні очі побачивши крихіт-

ного мага, я переконався, що він не божевільний; але цього було не досить, аби зрозуміти загадкові таланти, притаманні цьому старому мудрецю.

— І що ти відчуваєш? — запитав я її.

— Відчуття дуже дивне, — відповіла вона. — Не біль, це точно. Радше схоже на контакт через Козир. Тільки це відчуття постійно зі мною, хоч я нікуди не переміщаюся і ні з ким не розмовляю. Це так, наче я стою в якійсь брамі. Сили протікають поряд, проходять крізь мене.

Мить, і я опинився в центрі сріблястого персня, увінчаного колесом з безліччю спиць з червоноуватого металу. Зсередини це виглядало гігантським павутинням. Одне з пасом запульсувало яскраво, повернувши мою увагу. Так, це була лінія, що вела до дуже потужного джерела сили в одній із віддалених Тіней, і нею можна було скористатися для зондування. Я обережно подовжив її до прихованого під пов'язкою самоцвіту.

Негайного опору не відчув. Насправді, видовживши лінію сили, я не відчув нічого. Однак крізь стіну вогню розрізнув образ. Просуваючись крізь вогняну завісу, я відчув, як мій щуп рухався повільніше, ще повільніше і, врешті-решт, зупинився. І я завис, здавалося, на краю безодні. Я не міг змусити лінію сили рухатися далі, а викли-

кати Лабіринт, який був, наскільки я зрозумів, частиною образу, боявся, адже працював наразі з іншими силами. Все ж таки я спробував пробитися вперед і відчув жахливий холод, який знищував ті сили, на які я спирався.

Втім, слабшали сили, якими я наразі маніпулював, а не я сам.

Натиснувши ще, я розрізнив слабке світло, наче від віддаленої туманності. Вона висіла на тлі кольору доброго червоного портвейну. Я наблизився ще трохи, і туманна пляма перетворилася на тривимірний конструкт, напівзнайомий... це мав бути той початковий відрізок шляху, який, за описом мого батька, треба пройти, аби налаштуватися на Судний Камінь. Добре, усередині Каменя я вже побував. Може, мені слід спробувати пройти ще цю ініціацію?

— Ані кроку вперед, — пролунав голос, мені незнайомий, хоч я і бачив, що це Корал видає ці звуки. Схоже, вона впала в транс. — Ініціація вищого ступеня для тебе закрита.

Я потягнув свій щуп до себе, бо не хотів дізнатися, що може статися в разі непослуху. Мій Лоґруський зір, який я постійно зберігав з часу останніх подій у Амбері, дозволив мені роздивитися, що Корал наразі була повністю охоплена

вищою версією Лабіринту, який струмив і крізь неї теж.

— Чому? — запитав я.

Та такому бунтівнику, як я, у відповіді було відмовлено. Корал сіпнулася, поворушилася, втупилася в мене.

— Що сталося? — запитала вона.

— Ти задрімала, — відповів я. — Не дивно. Те, що зробив Дворкін, а ще пригоди упродовж дня...

Вона позіхнула й зручніше вмостилася на ліжку.

— Так, — пробурмотіла вона й насправді заснула. Я стягнув із себе чоботи й скинув важкий верхній одяг. Тоді розтягнувся поряд й укритв ковдрою себе та її. Я теж почувався виснаженим і волів когось поруч із собою.

Не знаю, скільки я проспав, занурившись у вир темних сновидінь. Навкруги мене роїлися обличчя, людські та демонські, а ще звірячі морди, і всі вони дивилися на мене аж ніяк не привітно. Падали дерева, полум'я охоплювало цілі ліси, земля здригалася, нею зміїлися тріщини, море підіймало гігантські хвилі й поглинало суходіл, місяць ставав червоним, наче кров, і над усім цим лунав голосний стогін.

Хтось кликав мене на ім'я...

Вітер налітав і шарпав віконниці, і вони би-
лися з грюкотом, поки нарешті зірвалися й упали
всередину кімнати. Уві сні я бачив істоту, що про-
йшла крізь вікно й скоцюрбилася в ногах ліжка,
шепочучи моє ім'я знову та знову. Кімната, здава-
лося, ходила ходором, і я перенісся уві сні до Калі-
форнії, побачив тамтешній землетрус. Вітер уже
не завивав, а ревів, і звідусіль до мене долинав
гуркіт — це падали дерева, завалювалися вежі...

— Мерліне, Принце Дому Саваллів, Принце
Хаосу, прокидайтеся, — розчув я слова. Істота за-
клацала іклами і знову затягнула своє.

Почувши це приблизно вчетверте, я раптом
утямив, що, можливо, це мені не сниться. Лемент,
дійсно, долинав звідкись ззовні, а суцільні спа-
лахи блискавок супроводжувалися майже симфо-
нічними перегромами.

Перш ніж поворухнутися та розплющити очі,
я виставив перед собою захисний щит. Так, звуки
лунали в реалі, так само реальністю виявилися
і зламані віконниці. І істота в ногах ліжка також.

— Мерліне, Мерліне! Прокиньтесь, Мер-
ліне! — проказувала до мене ця істота, довгопика,
гостровуха, з чималими іклами та пазурами, з ве-
личезними очима, що палали вогнем під зеленку-
вато-срібним чолом. Істота склала вздовж худор-

лявих боків шкірясті крила. З них збігала вода. Істота кривила пащу чи то в посмішці, чи в гримасі болю. — Вставайте, Лорде Хаосу!

— Грілле! — вигукнув я, упізнавши челядника нашого родинного маєтку в Хаосі.

— Айно, мілорде, — відказав він. — Той самий, що вчив вас, як грати в кістяки-танцюристи.

— Чорт забирай!

— Мушу виконати своє завдання, мілорде. Я здолав довгий та жахливий шлях, йдучи за чорною ниткою, аби передати, що вас кличуть.

— Нитки раніше не сягали так далеко, — відказав я, — якщо тільки хтось не докладав до них величезних зусиль. А може, їх не вдавалося простягнути сюди жодним чином. Що, тепер це змінилося?

— Тепер зробити це простіше, — відповів він.

— Чому так?

— Його Величність Свейвілл, Король Хаосу, сьогодні вночі опочив поруч зі своїми темними праотцями. Мене послали доправити вас на похорон.

— Зараз?

— Так.

— Ага. Що ж, добре. Лише дай мені зібрати речі. А як це сталося?

Я взув чоботи, натягнув на себе одяг, підперезався, причепив меч.

— Подобиці мені невідомі. Звісно, усі знали, що він слабує.

— Маю написати записку, — сказав я.

Він кивнув.

— Сподіваюсь, коротеньку.

— Так.

На клаптику пергаменту, що знайшов на письмовому столі, я написав: «Корал, мене викликали у родинних справах. Я зв'яжуся з тобою», — і поклав цидулку біля її руки.

— Я готовий, — сказав я. — Як ми дістанемося туди?

— Я віднесу вас, лорде Мерлін, на спині, як колись.

Я кивнув, відчуваючи, як наринали на мене спогади дитинства. Грілл був надзвичайно сильним, як більшість демонів. Але я пригадав, як ми з ним гралися на краю Безодні, і далі, у Темряві, у склепах, печерах, на полях битви, ще оповитих димом, серед замкових руїн, в будинках померлих чаклунів, у приватних пеклах. Мені завжди більше подобалося гратися з демонами, ніж з родаками чи свояками моєї матері. Я навіть головний свій образ у Хаосі сформував на їхню подобу.

Аби набрати більшої ваги, він поглинув стілець, що стояв у кутку кімнати, змінив також і форму

тіла, бо зріст у мене був тепер не той, що в дитинстві. Коли я виліз йому на спину, що видовжилася, і міцно за нього вхопився, він вигукнув:

— Ох, Мерліне! Які чари ви носите на собі тепер?

— Я маю над ними контроль, але не маю повного знання про їхню сутність, — відповів я. — А що саме ти відчуваєш?

— Жар, холод, дивну музику, — промовив він. — Зусібч. Ви змінилися.

— Усі змінюються, — відказав я, коли він посунув до вікна. — Таке життя.

На широкому підвіконні темніла нитка. Він дотягнувся до неї, торкнувся її, злітаючи. Вежі кинулися назад, заколихалися й розтанули. Зорі горіли яскраво, молодик виткнувся з-за небокраю, посріблив денця флотилії хмар. Ми швидко здіймалися вгору, і фортеця та дахи міста зникли, як оком зморгнути. Зорі затанцювали й перетворилися на смуги світла. Ми пірнули в смугу цілковитої, лише ледь збриженої, чорноти, і вона все поширювалася. Чорна дорога, раптом спало мені на думку. Це наче такий собі тимчасовий варіант небесної Чорної дороги. Я озирнувся. Позаду її не було. Наче хтось змотував її слідом за нами. Чи це вона замотувала нас у себе?

Під нами миготіла сільська місцевість, наче кадри кінострічки, яку крутять на потроєній швидкості. Ліс, пагорб, гірський пік пролетіли під нами. Наш чорний шлях розстилався перед нами гігантською стрічкою, а світло й пільма строкатими клаптиками пропливали повз, наче хмаринки полуденним небосхилом. А тоді темп прискорився, перетворився на стакато. Якоїсь миті я помітив, що вітру більше немає. Місяць раптом опинився високо вгорі, а горбасте гірське пасмо зазмійлося під нами. Навкруги стало тихо, наче уві сні, а наступної миті місяць пішов униз. Сяйна лінія розпорола світ праворуч від мене, і зорі почали зникати. Грілл легко ніс нас чорним шляхом, і я не відчував, щоби він напружився бо-дай на секунду. Незабаром зник і місяць, а світло, що відбивалося від громади хмар, стало жовтим, наче вершкове масло, а потім, просто на очах, по-рожевіло.

— Сила Хаосу зростає, — зауважив я.

— Енергія безладу, — відгукнувся він.

— Ти мені не все розповів, — сказав я.

— Я лише слуга, — відказав Грілл, — і мене на кличуть на раду можновладців.

Світ ставав дедалі яскравішим, а попереду, скільки сягало око, струменіла наша чорна до-

рога. Ми пролітали високо над гірською країною. Хмари розступалися й розліталися, а їхнє місце швидко заступали інші. Очевидно, ми почали рухатися Тінями. Незабаром гори згладилися, а під нами почав розмотуватися сувій рівнин. Раптом посеред небосхилу з'явилося сонце. Ми летіли над нашою чорною дорогою, і Грілл, здавалося, ледь торкався її кінчиками пальців ніг. Часом він важко змахував крилами у мене перед носом, а інколи крила його мерехтіли, наче крила колібрі, так швидко, що ставали невидимими.

Ліворуч від мене, далеко-далеко, сонце набуло кольору вишні. Під нами простелялася рожева пустеля...

А тоді ми знову поринули в темряву, і зорі оберталися навколо, наче гігантське колесо.

Потім ми спустилися і летіли, ледь не чіпляючись за верхівки дерев...

Ми увірвалися у простір над велелюдною вулицею у діловій частині якогось міста, і під нами засяяли ліхтарі, фари автівок, неонові вітрини та вивіски. Тепле, задушливе повітря великого міста, насичене пилом та викидними газами, огорнуло нас. Кілька перехожих поглянули вгору, мабуть, помітивши краєм ока якусь незрозумілу тінь.

Щойно ми проминули ріку й понеслися над передмістям, мало не черкаючи гребенів дахів, перспектива сколихнулася, і ми полетіли над первісним ландшафтом: стікали потоки лави, каміння осипалися з гір, земля здригалася, а два вулкани, один геть близько, а інший удалині, вивергали дим у синє та зелене небо.

— Я так розумію, що це короткий шлях? — поцікавився я.

— Найкоротший, — відгукнувся Ґрілл.

Ми увійшли в довгу ніч, і якоїсь миті здалося, що дорога завела нас у морські глибини. Поруч із нами пропливали та проносилися химерні морські створіння, вони заповнили весь простір навколо. Але ми залишалися сухими, і товща води нас не розплющила. Нас оберігав наш чорний шлях.

— Це злам, не менш важливий та епохальний, ніж кончина Оберона, — раптом висловився Ґрілл. — Наслідки його відчутні в усіх Тінях.

— Але смерть Оберона збіглася з відтворенням Лабіринту, — зауважив я. — Тому вона мала більше значення, ніж смерть монарха на краю світу.

— Це правда, — відказав Ґрілл, — але зараз рівновагу сил порушено. А ця подія ще додає переваг одній зі сторін.

Ми пірнали в отвір у чорній кам'яній громаді. Темряву обабіч нас прокреслювали смуги світла. Виступи й западини примарно відсвічували блакитним. Не знаю, як довго це тривало, але ми раптом опинилися в фіолетовому небі, а власне переходу від морської пучини до неба я не помітив. Високо над нами мерехтіла зірка, одна-однісінька. Ми неслися просто на неї.

— Тобто? — запитав я.

— Тобто Лабіринт став сильнішим за Логрус, — відповів він.

— Яким чином це сталося?

— Принц Корвін накреслив ще один Лабіринт під час конфронтації між Дворами та Амбером.

— Так, він розповідав мені про це. Я навіть бачив той Лабіринт. Він боявся, що, можливо, Оберонові не вдасться полагодити первісний Лабіринт.

— Але він зробив це, і тепер існують два Лабіринти.

— І що?

— Лабіринт вашого батька також є артефактом, що виступає на боці Порядку. Саме через нього рівновага, що існує з давніх-давен, порушилася на користь Амбера.

— Звідки тобі це відомо, Грілле? Адже ніхто в Амбері, схоже, про це не знає чи не вважає доцільним розповісти мені про це.

— Ваш брат, принц Мандор, і принцеса Фіона прийшли до такої думки і розпочали розслідування. Результатами своїх спостережень вони поділилися з вашим дядьком, лордом Сухаєм. Він здійснив декілька експедицій Тінями і пересвідчився, що справи стоять саме так. Він саме готувався доповісти про результати досліджень королю, але тут зі Свейвіллом стався фатальний напад хвороби. Мені про це відомо, бо саме Сухай послав мене по вас і наказав вас проінформувати.

— А я гадав, що по мене послала моя мати.

— Сухай не сумнівався, що вона так і зробить, і саме тому хотів поговорити з вами першим. Те, що я переповів вам про Лабіринт вашого батька, ще не відомо усім і кожному.

— А що, на його думку, я можу тут вдіяти?

— Він не ділився зі мною своїми думками з цього приводу.

Зірка сяяла дедалі яскравіше. Небосхил забарвився помаранчевими та рожевими цятками, трохи згодом до них додалися смуги зеленого світла, і навколо нас наче закружляло полярне сяйво.